विहितः · एकत्वाच्च समानदेवताकेन भवितव्यम् इतरथा क्वचित्सगुणः क्वचिन्निर्गुण इत्ययुक्तमिव स्यात् · तस्मात्सगुणस्थानेऽगुण इति साधिवोक्तम् ।

यथाम्नातं वा वचिभेदात् ॥२४॥ अथवा यथाम्नातं स्विष्टकृद्यागः स्यात् न सर्वेषां विकारः · यस्य यथाम्नातम् तस्य तथा भवति न होतृवशेन चोदकप्राप्तस्य स्विष्टकृदुणस्य लोप इति · अतो याज्यानुवाक्याप्रैषेषु निर्गुणः स्यात् अनुवाचने प्रैषे च सगुणः · कुतः वचिभेदात् वचनभेदादित्यर्थः अन्यद्धि प्रैषानुवाचनवचनम् अन्यच्च याज्यानुवाक्याप्रैषाणाम् तत्रैव च गुणनिषेधो नानुवाचनादौ तस्माद्याज्यादाविव निर्गुणो नानुवाचनादिष्विति । कर्कस्यायमेव सिद्धान्तः ॥ अपरे त्वेवमाहुः · अत्र शाखान्तरे श्रूयते अग्निं यजतीति तेन याग ऽएव निर्गुणोऽग्निर्विहितः · अतो यो यागे निर्गुणोऽग्निर्विहितः स सर्वविकारो भवति सर्वेषां होतॄणामध्वर्यूणां च विकारो भवति · कुतः एकत्वात् यतो[1] ऽनुवाचनप्रैषयाज्यादिष्वेक एवायमग्निः न भिन्नः · एकश्च क्वचित्सगुणः क्वचिदगुण इति न विरुद्धरूपतामर्हति[2] · तस्मात्सर्वत्र निर्गुण एवेति सिद्धान्तः · जैमिनिनापि दशमे (१०.) निर्गुण एव सिद्धान्तितोऽस्ति · यथाम्नातं वेत्ययं तु पूर्वः पक्षः ।

इडामवद्यति ॥२५॥ इडाग्रहणं प्राशित्रभागादीनामप्युपलक्षणार्थम् प्रकृतितः प्राप्तस्य लोपे वचनाभावात् · ततश्च निर्गुणस्विष्टकृद्यागानन्तरं स्रुचौ निधाय संचराभ्युक्षणवर्जं प्राशित्रावदानादि भागपरिहारान्तं यथाश्रुतं कर्तव्यम् पवित्रप्रतिपत्तिवर्जम् सा तु पश्विडामार्जनोत्तरकाले कर्तव्या । अथेदं विचार्यते · पशुपुरोडाशस्य चोदनासाम्यादार्शपौर्णमासिका धर्माः प्राप्ताः · तत्रोद्धरणादि नमःकृतायेत्यन्ताः सर्वे धर्माः किं पृथग्भवन्ति उत नेति · तत्र सूत्रकार एव पक्षं स्वीकरोति ·

अक्रियान्यस्य समानार्थत्वात् ॥२६॥ अत्र पशुपुरोडाशे प्रागुक्तात्प्रधानस्विष्टकृद्यागादन्यस्याराडुपकारकस्याग्न्यन्वाधानादेरङ्गजातस्याक्रिया भवति · कुतः समत्वात् सदृशार्थत्वात् सदृशार्थसाधकत्वादित्यर्थः · यादृशमेवोपकारं पशौ प्रयाजादीनि कुर्वन्ति पशावनुष्ठितान्येवैतादृशमेव पशुपुरोडाशेऽपीति · अतः पश्वर्थम-

१) Thus C. ततो AB. २) ? °र्हीति ABC.